

Ярослав МИСЬКІВ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ НАВЧАННЯ СУЧАСНОГО ДИЗАЙНУ

Висвітлюється питання щодо ролі художника-дизайнера в суспільстві, етапи навчально-творчого процесу на факультеті Львівської національної академії мистецтв у м. Севастополі, чинники, які впливають на якість процесу, особливості професійної підготовки студентів — майбутніх дизайнерів у сучасних умовах, здобутки професорсько-викладацького складу як вирішального фактора діяльності вищої школи.

Ключові слова: факультет, дизайн, моделювання костюма, творчий процес, проектування інтер'єрів, культурологія, графічний дизайн, виставки.

© Я. МИСЬКІВ, 2013

Роль, яку відіграє дизайнер у суспільстві, визначна, оскільки він формує естетичні смаки кожної окремо взятої людини, а також повідомляє глядачам конкретну інформацію та відповідним чином доносить її. Попит на дизайнерські професії в Україні став надзвичайно великим. Факультет ЛНАМ у м. Севастополі є єдиним навчальним закладом у межах Криму, який має профільну кафедру «Дизайн», що проводить освітню діяльність за напрямом 0202, спеціальності 6.020207 «дизайн» (освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр), спеціальності 7.02020701 «дизайн за видами»: графічний дизайн, моделювання костюма, проектування інтер'єрів, ОКР «спеціаліст») та 0201 «культура» напрям підготовки ОКР «бакалавр» 6.020101 «культурологія». Факультет розвивається на інноваційній основі, опановуючи формотворчі та технологічні новації, які впродовж останнього часу адаптуються у методиці навчального процесу, що тяжіють до сучасних тенденцій розвитку дизайну [6]. Суть навчального процесу полягає у формуванні у студентів творчого мислення, високої професійної культури, а також поваги до культурних надбань свого народу і народів світу [5].

У роботі фахівців-дизайнерів важливою компетентністю є рисунок на всіх його стадіях. Без володіння основами академічного рисунка важко створювати щось нове, оскільки тільки досконало вивчивши об'єктивну форму ми можемо сміливо переходити до створення гармонійно узагальненого пластичного образу, інтерпретувати, «говорити» мовою символів тощо, тому сучасний дизайнер повинен добре знати засоби художньої мови, технічні прийоми, щоб його творча думка при складанні дизайнерських композицій не була скована. Пошукові графічні начерки дають змогу ефективно використовувати візуальне мислення митця-проектанта. У навчально-творчому процесі поетапні завдання є домінуючими, пошуки виразних пластичних образів виходять з джерел творчості. Джерелами творчості можуть бути: декоративно-прикладне мистецтво та твори образотворчого мистецтва усіх часів та народів, рослинний, тваринний та пташиний і підводний світи; природа, яка нас оточує та надихає. Це відкриє студентам бачення еволюції образу, який, проникаючи у навчально-творчі роботи, збагачує їх духовно, спираючись на асоціації, що пов'язані, наприклад, з мистецтвом стародавнього Херсонесу, чи іншими культурами Криму.

Ретельне вивчення об'єкта, його дослідження і аналіз з подальшими стилізацією, формалізацією і сим-

волізацією з метою перенесення зі світу фактів у світ образів дозволяє дає змогу студенту вийти за межі однієї теми, поєднуючи в єдине ціле кілька різних асоціацій. Твори набудуть зворушливості та багатозначності. Інтерпретуючи, слід охоплювати весь образ об'єкта, зображення якого захоплює та захожує творчим підходом. Експромт, невимушене відношення до форми при вдало знайденому силуеті, деталей, пропорцій — все це властиво художникам-дизайнерам.

Відчуття пластичної форми, споріднене природі, зближує твір майстра з обраною спеціалізацією. У процесі творчого пошуку весь час необхідно ставити різні завдання в одній темі — це дасть можливість порівнювати знайдене та вдосконалювати об'єкт вирішення теми.

Студентам завжди було властиве бажання досліджувати виразність того чи іншого композиційно-пластичного рішення в різних матеріалах. Вони повинні намагатися сміливо інтерпретувати гранично узагальнену умовність одного виду об'єкта та вільно перетворювати в умовність другого, що дуже важливо для творчого процесу.

У навчально-творчому процесі серед завдань велике місце приділяється питанню вивчення можливостей засобів художнього виразу в формальній композиції на площині. Ці загально теоретичні та практичні роздуми відіграють важливу роль у формуванні графічної мови сучасного дизайну, а створення образу є кінцевим результатом усіх навчальних завдань кафедри дизайну Факультета ЛНАМ у м. Севастополі. У цьому зв'язку найповнішим свідченням є семестрові перегляди навчально-творчих робіт, на яких виявляються як здобутки, так і проблеми.

Таким чином, створена викладачами Факультету навчально-методична база дає можливість бакалаврам і спеціалістам проявити та розвинути свої здібності у формотворчому процесі, стати професіоналами в дизайнерському мистецтві і прагнути до збагачення особистого професійного досвіду [7; 21; 9; 20].

Факультет ЛНАМ плідно співпрацює із Севастопольською міською організацією національної Спілки художників України та Севастопольською організацією Спілки дизайнерів України. Взаємодія Факультету з цими організаціями дає змогу студентам набутися навичок творчої роботи, що мають велике значення для молодих художників. Це, у свою

чергу, сприяє активній участі молоді в студентських, молодіжних виставках. Серед останніх мали успіх на 2-му Кримському студентському фестивалі реклами в Ялті, де Ю. Риснін присудили перше місце у номінації «Фірмовий стиль». Творчий доробок демонстрували В. Атанова, О. Буянова, Є. Костінський, М. Кравченко, О. Федотов, О. Щербань, Т. Галіченко у залах Інформаційно-навчального центру «Русский музей: виртуальний філіал» Севастопольського факультету Саратовського державного соціально-економічного університету у 2012 р. Викладачі факультету заохочують студентів до участі у Всеукраїнських виставках (О. Федотов — «Триенале графіки» (м. Київ), 2012).

Творчі здобутки студентів, їх креативність переконали сучасних мистецтвознавців та галеристів: Факультет Львівської національної академії мистецтв у м. Севастополі включено до партнерських платформ «ПІНЧУКАРТЦЕНТРУ» [26].

За останні роки рейтинг факультету підняли студенти і викладачі — учасники Всеукраїнської акції Національного конкурсу молодих дизайнерів одягу «Сезони моди — погляд у майбутнє» (м. Київ): Н. Духневич, О. Ясинська, Л. Комардіна. Людмила Комардіна — фіналістка національних та міжнародних конкурсів (перше місце 2010 — «Стиль моди»), (2010, 2011, 2012 — «Ukrainian Fashion Week», м. Київ), (2010 — «Russian Fashion Week», м. Москва), (2010 — «Fashion Summit», м. Туніс), (2011— «Lviv Fashion Week», м. Львів), (2011— «Ukrainian Fashion Games», м. Афіни), (2011 — «Holiday Fashion Week», м. Одеса), її творчі здобутки висвітлено у вітчизняних та міжнародних виданнях моди [16]. У 2011 р. випускницю факультету ЛНАМ у м. Севастополі Л. Комардіну прийняли до Спілки дизайнерів України.

Часто предметом обговорення у фахових виданнях, часописах є твори провідних викладачів факультету. На цей час вийшов цілий ряд публікацій в журналах та книгах, присвячених творчості М. Карпова [24], В. Коваленка [1; 14; 15; 23], Я. Миськіва [8; 17; 11; 18; 19; 10; 2; 12; 22; 3; 13; 4; 25].

Вдалою стала презентація Севастопольського факультету на святкуванні Дня міста Севастополя (2012), де були представлені не тільки курсові та дипломні роботи, а й разом з факультетом показали свій продукт випускники Факультету, що відмічено

Грамотою Севастопольської міської державної адміністрації. Фахівці, мешканці та гості міста звернули увагу на глибину осмислювання поставлених проблем, якість представлених випускних робіт бакалаврів та спеціалістів, стилістичне різноманіття проєктів, професійність у роботі із складними фактурами та майстерно виконані складні авторські елементи декору, сміливі інноваційні дизайнерські рішення в комплектах одягу, графічному дизайні та дизайні інтер'єрів, широку наукову ерудицію випускників, про що свідчило достатньо обширне джерелознавство, використане при розробці наукових проблем, функціоналізм проєктів та їх адекватність як глобальним, загальнокультурним, так і етнічним, чисто українським традиціям.

За період роботи факультету ЛНАМ у м. Севастополі було підготовлено більше 200 художників-дизайнерів, які успішно працюють у сфері дизайну м. Севастополя: Л. Комардіна — художній керівник приватного салону авторського одягу «Людмила Комардіна», Т. Свиридова — художній керівник приватної рекламної агенції «Імідж», А. Скупнова — арт-директор дизайн-студії інтер'єру «Амелі», К. Гладишева — дизайнер ТОВ «Рекламні технології», Л. Кузьміна — дизайнер упаковки рекламної агенції «Prowine», Н. Кованченко — дизайнер танцювального, весільного та святкового одягу тощо. А. Томашик, А. Скупнова, Л. Щербань працюють на факультеті ЛНАМ у м. Севастополі.

Таким чином, відкриття факультету в місті сприяло розвитку професійного дизайну в регіоні, який має глибокі історично-культурні традиції, а також — формуванню мистецько-культурного середовища Севастополя. Виходячи з міркувань і відгуків керівників організацій, де працюють випускники факультету, враховуючи популярність пропонувананих форм навчання, відмінну реалізацію розроблених бакалаврами та спеціалістами проєктів, можна з упевненістю сказати, що факультет розвиває традиції та кращі здобутки Львівської національної академії мистецтв, сприяє відродженню та розвитку найхарактерніших рис образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва та дизайну Криму.

1. *Войханський В.* Зі своїх молодих переживань... / В. Войханський // *Образотворче мистецтво.* — 2006. — № 1. — С. 30.

2. *Горенкова Анна.* О песке, маяках и искусстве / Анна Горенкова // *Литературная газета.* — 2009. — 21 августа — 10 сентября. — № 16. — С. 8.
3. *Графіка 2012.* Триенале графіки 2012 : каталог виставки. — К., 2012. — С. 3, 35, 68 : іл.
4. *Графіки Крима. 2012 :* альбом / сост. И.С. Липунов. — Симферополь : Н. Оріанда, 2012. — С. 24, 25, 115 : ил.
5. *Культура й мистецтво Криму: історія, сучасність, тенденції й перспективи розвитку :* зб. статей. Факультет ЛНАМ у м. Севастополі. — Севастополь, 2007. — 240 с. : іл.
6. *Максименко А.В.* Педагогічні системи та навчальні методи в контексті основних мистецьких принципів / А.В. Максименко // *Вісник ЛНАМ.* — Вип. 13. — Львів : ЛНАМ, 2002. — С. 3—10.
7. *Матеріали наукової конференції, присвяченої 225-й річниці м. Севастополя :* зб. статей. Факультет ЛНАМ у м. Севастополі. — Севастополь, 2008. — 310 с. : іл.
8. *Мистецтво України. 1991—2003 :* альбом. — К. : Мистецтво, 2003. — С. 205, 411.
9. *Миськів Я.М.* Формотворчий процес на факультеті Львівської національної академії мистецтв у Севастополі / Я.М. Миськів // *Вісник ЛНАМ.* — Вип. 22. — Львів : ЛНАМ, 2011. — С. 74—82.
10. *Презентація.* Ярослав Миськів // *Образотворче мистецтво.* — 2008. — № 2. — С. 138 : іл.
11. *Рисунок кримських художників :* каталог. — Симферополь : Піріт, 2003. — С. 14, 38.
12. *Сайгушкіна Т.* Вернісаж. Ярослав Миськів / Т. Сайгушкіна // *Вісник ЛНАМ.* — Вип. 21. — Львів : ЛНАМ, 2010. — С. 416—419 : іл.
13. *Священный образ Тавриды: Православные святыни Крима в изобразительном искусстве :* альбом / сост. Т.С. Шорохова. — Симферополь : Н. Оріанда, 2012. — С. 124, 561, 585 : ил.
14. *Скобликова Марина.* Покоряя морские просторы / Марина Скобликова // *Проектор.* — 2008. — № 2. — С. 118 : іл.
15. *Смикулис Ольга.* О любви к Севастополю в красках / Ольга Смикулис // *Севастопольский меридиан.* — 2009. — 4—10 апр. — С. 7.
16. *События Ukrainian Fashion Week.* Людмила Комардіна // *Ателье.* — 2012. — № 12. — С. 7.
17. *Таїрова Л.* Земля, що створила майстра / Л. Таїрова // *Образотворче мистецтво.* — 2003. — № 2. — С. 78—79.
18. *Таїрова Л.* Язык метафор Ярослава Миськіва / Л. Таїрова // *Брега Тавриды.* — 2004. — № 4. — С. 372—376.
19. *Твори Севастопольських художників 1884—2006 :* альбом. — Симферополь ; Севастополь : Антіква, 2006. — С. 7, 84—85 : іл.
20. *Тумакова С.В.* Становлення і розвиток факультету Львівської національної академії мистецтв у Севастополі / С.В. Тумакова, Я.М. Миськів // *Вісник*

- ЛНАМ. — Вип. 17. — Львів : ЛНАМ, 2006. — С. 89—96.
21. *Тумакова С.В.* Тенденции развития рынков образовательных услуг и рабочей силы: интересы общества и работодателей. / С.В. Тумакова // VII Між-нар. наук.-практ. конф. — Донецьк : ДонНУЕТ, 2012. — С. 206—209.
  22. *Художники Крима* : альбом. — Симферополь, 2010. — С. 318, 343 : ил.
  23. *Художня виставка до Дня художника* : каталог виставки. — К., 2010. — С. 35 : ил.
  24. *Юрздицкая Елизавета.* Столько неба, столько моря, столько солнца... Неужели это все мое? / Елизавета Юрздицкая // Слава Севастополя. — 2010. — 27 февр.
  25. *Ярослав Миськів і його учні* : каталог виставки. — Севастополь : ФЛНАМС, 2012. — 48 с. : ил.
  26. http://prize.pinchukartcentre.org/ua/partner_platforms.

Yaroslav Myskiv

ON SOME ACTUAL PROBLEMS IN TEACING OF PRESENT-DAY DESIGNING

In the article some light has been thrown upon the problem of designer's place in society as well as certain stages of students' educative and creative progress during their training in Lviv

National Academy of Arts, Sevastopol Dept. Especial attention has been paid to factors determining basic qualities of education, peculiarities of academic training of future designers under the present-day conditions, lecturing approaches of tutoring academic staff being most important factor of the higher schooling.

Keywords: department, design, dress design, educational process, interior design, graphic design, artistic genre, art exhibition.

Ярослав Миськів

АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ОБУЧЕНИЯ СОВРЕМЕННОМУ ДИЗАЙНУ

В статье освещается вопрос о роли художника-дизайнера в обществе, этапы учебно-творческого процесса факультета Львовской национальной академии искусств в г. Севастополе, факторы, которые оказывают влияние на качество данного процесса, особенности профессиональной подготовки студентов — будущих дизайнеров в современных условиях, достижения профессорско-преподавательского состава как решающего фактора деятельности высшей школы.

Ключевые слова: факультет, дизайн, моделирование костюма, творческий процесс, проектирование интерьеров, культурология, графический дизайн, выставка.